

Ryszard Wilczyński
Wojewoda Opolski

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej informuje, że w okresie od 01.04.2014 r. do 30.06.2014 r. realizując ustawowe zadania w zakresie ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa łącznie przeprowadził 226 kontroli na planowanych 216. Kontrole przeprowadzone były w 25 tematach określonych planem kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu na II kwartał 2014 r.

W w/w okresie szczególne znaczenie miały kontrole prowadzone w oparciu o ustawę o systemie oceny zgodności i poszczególne dyrektywy nowego podejścia tzw. nadzór rynku oraz kontrole w segmencie produktów żywnościowych w zakresie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno- spożywczych jak również w segmencie produktów nieżywnościowych i usług.

Podczas kontroli badane były również inne obszary obrotu towarowego, określone przepisami prawa, istotne dla ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa. W tym zakresie jednym z głównych działań Inspekcji Handlowej były kontrole z zakresu jakości paliw występujących w obrocie handlowym. Kontrole te przeprowadzone zostały w oparciu o system monitorowania i kontrolowania jakości paliw stworzony w Polsce ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2006 r. Nr 169, poz. 1200 ze zmianami).

Do najważniejszych zagadnień objętych działalnością w II kwartale 2014 r. należały kontrole:

- **w zakresie dyrektyw nowego podejścia** (kontrola nieautomatycznych wag, kontrola etykiet energetycznych, kontrola sprzętu elektrycznego III (klimatyzatory, wentylatory));
- **kontrola jakości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych,**
- **w zakresie ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów** (kontrola wyposażenia samochodów, kontrola rowerów dla dzieci i akcesoriów, kontrola mebli ogrodowych);

- **w zakresie artykułów rolno – spożywczych** (kontrola jakości i prawidłowości mięsa i przetworów mięsnych, kontrola prawidłowości oznakowania środków spożywczych w zakresie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych, kontrola jakości i prawidłowości oznakowania wód, wód „smakowych” oraz napojów, głównie energetyzujących);
- **w zakresie kontroli całorocznych** (kontrola prawidłowości obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi, kontrola produktów włókienniczych, kontrola legalności i prawidłowości działania przedsiębiorców świadczących usługi dla ludności, kontrola prawidłowości obrotu akumulatorami samochodowymi i bateriami, kontrola produktów biobójczych oferowanych w placówkach hurtowych i detalicznych, kontrola wyrobów pod względem zawartości niektórych substancji chemicznych);
- **w zakresie tematów własnych:**
 - kontrola przestrzegania terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości artykułów żywnościowych,
 - kontrola prawidłowości funkcjonowania placówek gastronomicznych,
 - kontrola prawidłowości funkcjonowania kwaciarni w zakresie legalności działalności gospodarczej, obowiązku uwidaczniania cen oraz oznaczeń handlowych drobnych artykułów dekoracyjnych, w tym sklepy z artykułami wielkanocnymi,
 - kontrola prawidłowości funkcjonowania sklepów z artykułami dla zwierząt w zakresie legalności działalności gospodarczej, obowiązku uwidaczniania cen oraz oznaczeń handlowych nieżywnościowych artykułów dla zwierząt,
 - kontrola prawidłowości prowadzenia skupów metali kolorowych oraz makulatury w zakresie legalności prowadzonej działalności, obowiązku uwidaczniania cen oraz stosowania przyrządów pomiarowych,
 - kontrola prawidłowości legalizacji odmierzaczy paliw ciekłych.
- **w zakresie rekontroli** (kontrole w zakresie wykonania zaleceń z uprzednio przeprowadzonych działań kontrolnych w obszarze artykułów żywnościowych i gastronomii oraz w obszarze artykułów nieżywnościowych i usług)
- **w zakresie kontroli interwencyjnych** (kontrola obejmująca wszystkie obszary wynikające ze skarg i informacji od konsumentów, centralnych i terenowych organów administracji państwowej, samorządowej oraz podmiotów gospodarczych, zleconych przez Prezesa UOKiK).

W wyniku przedmiotowych kontroli w **85** przypadkach stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości, co stanowi ok. **38 %** w stosunku do wszystkich podmiotów objętych kontrolą.

Nieprawidłowości ujawnione w obszarze handlu i usług dotyczyły głównie:

- bezpieczeństwa mebli - zakwestionowano 5 partii wyrobów (t.j. krzesła, leżak plażowy, hamak) na badanych 13 partii z uwagi na brak informacji o maksymalnym dopuszczalnym obciążeniu użytkownika, brak ostrzeżenia i instrukcji użytkowania, a także brak informacji dotyczących konserwacji, danych producenta lub importera wyrobu;
- niezgodności składu surowcowego tkaniny z deklaracją producenta – na 4 próbki poddane badaniom laboratoryjnym zakwestionowano 1 produkt;
- bezpieczeństwa rowerów dla dzieci - zakwestionowano 2 partie na badanych 6 partii wyrobów z uwagi na występujące niezgodności dotyczące sposobu montażu kółek pomocniczych rowerka;
- nieprzestrzegania przepisów zobowiązujących sprzedawców do uwidaczniania cen na towarach oferowanych do sprzedaży - wywieszki, oznaczenie cenę bezpośrednio na towarze, różnice cenowe pomiędzy ceną uwidoczną, a żadaną, brak określenia cen jednostkowych w przeliczeniu na jednostki miar
- niejednoznaczne określenie w cenniku cen na świadczone usługi „określenie ceny od..... do”;
- niedokonanie zmian w organie ewidencyjnym związanych z aktualizacją miejsca wykonywania działalności gospodarczej oraz zakresu prowadzonej działalności zgodnie z kodem PKD;
- posługiwanie się urządzeniem pomiarowych bez aktualnej cechy legalizacji;
- nie posiadania przez przedsiębiorców wymaganego zezwolenia na zbieranie odpadów,
- niepełnego uwidocznienia w miejscu sprzedaży informacji o opakowaniach (podano informacje w zakresie rodzaju opakowań, dostępnych systemach zwrotu i recyklingu, brak natomiast było informacji w zakresie oznaczeń stosowanych na opakowaniach).

Nieprawidłowości w obszarze artykułów rolno-spożywczych dotyczyły:

- wprowadzania do sprzedaży towarów przeterminowanych,
- wprowadzania do obrotu handlowego środków spożywczych nieprawidłowo oznakowanych,
- nieprawidłowości w uwidacznianiu cen na towarach oferowanych do sprzedaży - podawanie nieaktualnych cen w momencie sprzedaży,
- nie uwidacznianie w cennikach informacji o gramaturze oferowanych potraw,
- nie uwidacznianie w miejscu sprzedaży towarów informacji o składnikach alergicznych obecnych w potrawach lub produktach,
- nie uwidocznianie w miejscu sprzedaży informacji o towarze (potrawy w gastronomii, przetwory mięsne sprzedawane bez opakowań jednostkowych)
- posługiwanie się przy odważaniu potraw wagą „domową” niepodlegającą legalizacji,

- brak uwidocznionej informacji o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych,
- brak dokonania zmian we wpisie do CEIDG.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano m. in. zlecony przez UOKiK temat kontroli z zakresu jakości i prawidłowości oznakowania wód, wód „smakowych” oraz innych napojów, głównie energetyzujących. Kontrolą objęto 10 placówek handlowych zlokalizowanych na terenie województwa opolskiego, stwierdzając nieprawidłowości w 1 placówce. Ogółem kontrolą objęto 50 partii wód mineralnych, wód smakowych, napojów w tym energetyzujących i izotonicznych. Zakwestionowano 1 partię wody mineralnej niegazowanej, w której stwierdzono na etykiecie określenie niezgodne z załącznikiem Nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2011r. w sprawie naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych, wód stołowych (Dz. U. z 2011r., Nr 85, poz. 466).

Realizując temat kontroli prawidłowości obrotu wyrobami alkoholowymi i tytoniowymi, kontrolą objęto 5 placówek, z czego w 2-óch prowadzono działalność gastronomiczną, a w 3-ech sprzedaż detaliczną. Nieprawidłowości ujawniono w 1 placówce gastronomicznej, a polegały one na braku uwidocznienia dla konsumentów informacji w zakresie szkodliwości spożywania napojów alkoholowych. Odpowiedzialnego przedsiębiorcę ukarano mandatem karnym kredytowanym w kwocie 150 zł, za wykroczenie z art. 45 ust.2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ponadto w toku kontroli pobrano próbkę do badań laboratoryjnych pod kątem zawartości alkoholu z partii o wartości 129 zł. Przeprowadzone badania nie wykazały nieprawidłowości.

Na zlecenie UOKiK zrealizowano także kontrole dotyczące prawidłowości oznakowania środków spożywczych w zakresie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych. Kontrolą w tym zakresie objęto 8 placówek handlowych w tym: 1 hurtownię, 2 sklepy wielkopowierzchniowe, 2 sklepy specjalistyczne, 1 sklep internetowy oraz 2 sklepy ogólnospożywcze. W 5 placówkach stwierdzono nieprawidłowości. Kontrolą objęto łącznie 40 partii środków spożywczych, zakwestionowano 18 partii w tym: 17 partii z uwagi na oznakowanie i 1 partię w wyniku analiz laboratoryjnych. Najczęstsze nieprawidłowości to;

- stosowanie niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych,
- nieprawidłowo podana wartość odżywcza w stosunku do treści zamieszczonego oświadczenia żywieniowego,
- niespełnianie wymogów regulowanych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007r. w sprawie znakowania środków spożywczych (tekst jednolity z 2014r. Dz. U. poz. 774) w zakresie prawidłowości zastosowanej nazwy, stosowanych ostrzeżeń,

- brak informacji w języku polskim,
- sugerowanie ekologicznej metody produkcji poprzez użycie w nazwie firmy określenia „bio”.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wobec przedsiębiorców zostały wszczęte postępowania administracyjne w celu nałożenia kar finansowych wynikających z art. 40a ustawy o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych (tekst jednolity z 2014 r. Dz. U. poz. 669) Ponadto o nieprawidłowościach poinformowano właściwą terytorialnie Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną oraz Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych.

W realizowanym w II kwartale temacie kontroli prawidłowości funkcjonowania placówek gastronomicznych kontrolą objęto 8 placówek zlokalizowanych na terenie województwa opolskiego. W toku kontroli sprawdzono rzetelność obsługi konsumentów, prawidłowość uwidaczniania informacji o wysokości cen, przestrzeganie warunków przechowywania oraz okresów ważności artykułów żywnościowych, jakość wyrobów kulinarnych.

We wszystkich kontrolowanych placówkach stwierdzono nieprawidłowości m. in. w zakresie:

- wprowadzania do obrotu handlowego wyrobów kulinarnych bez uwidocznionego dla konsumenta składu wyrobu, co narusza przepisy § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych
- nie uwidocznienia informacji dla konsumentów w zakresie wykazania składników alergicznych wchodzących w skład oferowanych potraw i napojów, co narusza przepisy art. 14 ust. 3b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002
- nie uwidocznienia gramatur oferowanych do sprzedaży wyrobów kulinarnych i napojów gorących, co narusza przepisy ustawy z dnia 5 lipca 2001r. o cenach oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży
- posługiwania się przy odważaniu potraw wagą typu „domowego” nie posiadającą dowodu uwierzytelnienia oraz nie podlegającą legalizacji, co narusza art. 8a ust. 1 pkt 3 i ust. 6 ustawy z dnia 11 maja 2001r. Prawo o miarach oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli

W toku kontroli nałożono na osoby odpowiedzialne 3 mandaty karne w łącznej kwocie 350 zł, za wykroczenia z art. 137 §1 Kodeksu wykroczeń. Wobec 1 osoby poprzestano na pouczeniu z art. 41 Kodeksu Wykroczeń oraz wydano 7 żądań usunięcia nieprawidłowości na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 5 ustawy o Inspekcji Handlowej.

W II kwartale 2014 r. otrzymano wyniki badań wyrobów włókienniczych przekazanych do oceny w I kwartale 2014r. W wyniku powyższego stwierdzono w 1 badanym wyrobie włókienniczym (pościel) niezgodność składu surowcowego z deklaracją producenta. Rzeczywisty ustalony laboratoryjnie skład wynosił: 72,4 % bawełna, 20% polipropylen i 7,6 poliamid, przy deklarowanym przez producenta: 100 % bawełna.

Przedmiotowy wyrób został wycofany z obrotu. Wydana została decyzja administracyjna obciążająca przedsiębiorcę kosztami badań laboratoryjnych na kwotę 312,16 zł.

Realizując temat przestrzegania terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości, przeprowadzono w sumie 25 kontroli w toku, których w 4 kontrolowanych sklepach stwierdzono w ofercie handlowej produkty przeterminowane. Dało to podstawę do ukarania 3 osób mandatami karnymi w łącznej kwocie 400 zł za czyn określony w art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz zastosowania 1 pouczenia z art. 41 Kodeksu wykroczeń.

Przy realizacji kontroli interwencyjnych wykorzystano informacje o nieprawidłowościach, które wpłynęły do tutejszego inspektoratu z innych urzędów (Urząd Skarbowy) oraz od konsumentów. Informacje dotyczyły m. in. nieprawidłowości w uwidacznianiu cen na towarach przeznaczonych do sprzedaży, oferowania do sprzedaży towarów przeterminowanych, rzetelności obsługi nabywców oraz sprzedaży wyrobów tytoniowych z naruszeniem przepisów ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Przeprowadzono w tym zakresie 23 kontrole, w 12 przypadkach informacje potwierdziły się m. in.: w zakresie sprzedaży przeterminowanych artykułów żywnościowych, nieprawidłowości w uwidacznianiu cen. Dało to podstawę do:

- ukarania 11 osób mandatami karnymi kredytowanymi w łącznej kwocie 1250 zł za czyn określony w art. 137§1 Kodeksu wykroczeń i w art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- wydania 4 żądań niezwłocznego usunięcia nieprawidłowości w zakresie uwidaczniania cen w miejscu sprzedaży,
- zastosowane wobec 2-óch przedstawicieli przedsiębiorcy pouczenia w zakresie prawidłowego uwidaczniania cen.

Wszystkie stwierdzone nieprawidłowości w II kwartale 2014 r. dały podstawę do ukarania w drodze mandatu karnego **28** sprawców wykroczeń na łączną kwotę **4000 zł**. Ujawnione wykroczenia dotyczyły:

- sprzedaży artykułów żywnościowych przeterminowanych, co stanowi wykroczenie z art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia;
- nieprawidłowości w uwidacznianiu cen na towarach oferowanych do sprzedaży co jest niezgodne z art. 137 § 1 Kodeksu wykroczeń;
- nie dopełnienie obowiązku zgłaszania do ewidencji działalności gospodarczej zmian danych objętych wpisem, co stanowi wykroczenie z art. 60¹ § 2 Kodeksu wykroczeń;
- nie uwidocznienie informacji o szkodliwości spożywania alkoholu – wykroczenie z art. 45 pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- posługiwania się przyrządem pomiarowym, podlegającym prawnej kontroli metrologicznej, bez wymaganego dowodu tej kontroli, co stanowi wykroczenie na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o miarach.

W 39 przypadkach wobec wykrytych nieprawidłowości poprzestano na zastosowaniu wobec przedsiębiorców środków oddziaływania wychowawczego na podstawie art. 41 Kodeksu wykroczeń. Zastosowane pouczenia dotyczyły głównie stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości w uwidacznianiu cen na towarach oferowanych do sprzedaży, oferowania do sprzedaży artykułów żywnościowych przeterminowanych oraz nie dokonania aktualizacji danych we wpisie do CIDG.

Ponadto w trakcie przeprowadzanych działań kontrolnych wystosowano do przedsiębiorców łącznie 53 żądania niezwłocznego usunięcia nieprawidłowości na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 5 ustawy o Inspekcji Handlowej. Stwierdzone uchybienia dotyczyły m.in. nieprawidłowego uwidaczniania cen, nie uwidaczniania pełnej informacji o opakowaniach produktów i odpadach opakowaniowych, stosowania wagi nie podlegającej legalizacji, nie dokonania zmian w CEIDG, a także nie uwidoczniania w miejscu widocznym dla konsumentów informacji dotyczących wykazu składników oraz substancji alergennych zawartych w artykułach spożywczych.

W trakcie przeprowadzanych kontroli umożliwiono także przedsiębiorcom podjęcie dobrowolnych działań naprawczych. Przypadków takich było 29 i dotyczyły głównie usunięcia nieprawidłowości w zakresie oznakowania produktów, poprzez prawidłowe oznaczenie kwestionowanych wyrobów oraz dołączenie wymaganych informacji warunkujących bezpieczne użytkowanie. Działania dobrowolne polegały również na prawidłowym uwidacznianiu cen, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

W ramach działań pokontrolnych skierowano do przedsiębiorców, ich jednostek nadrzędnych oraz producentów 13 wystąpień, na podstawie art. 33 i 34 ustawy o Inspekcji Handlowej, w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości. Wnioski dotyczyły głównie wprowadzania do obrotu wyrobów oznaczonych zgodnie z wymogami przepisów prawa oraz korekty etykiet wprowadzanych do obrotu produktów.

W okresie sprawozdawczym Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej wydał w sumie **9 decyzji** administracyjnych w tym:

- ✓ **1** nakładającą karę za zafalszowanie artykułu rolno-spożywczego (sok) na kwotę **1000zł**, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych.
- ✓ **6** nakładających kary za niewłaściwą jakość handlową artykułów rolno-spożywczych (wędliny oferowane do sprzedaży bez opakowań jednostkowych, wyroby czekoladowe, napoje bezalkoholowe, soki) na łączną kwotę **3400zł**, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych.
- ✓ **2** dotyczące uiszczenia równowartości kosztów badań laboratoryjnych produktów na łączną kwotę **1094,48 zł**, na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o Inspekcji Handlowej.

W ramach współdziałania z innymi organami kontroli skierowano:

- ✓ **6** wystąpień do Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych,
- ✓ **13** wystąpień do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej,
- ✓ **2** zawiadomienia do Urzędu Kontroli Skarbowej,
- ✓ **2** zawiadomienia do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- ✓ **1** zawiadomienie do Urzędu Celnego,
- ✓ **1** zawiadomienie do Urzędu Regulacji Energetyki.

Ponad to w okresie sprawozdawczym skierowano **2** zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 31 ustawy z dnia 25 stycznia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw do Prokuratury Rejonowej w Opolu oraz w Kluczborku. Zawiadomienia dotyczyły kontroli paliw przeprowadzanych w I i II kwartale bieżącego roku, a o nieprawidłowych parametrach kontrolowanego paliwa zostały poinformowane także Urząd Kontroli Skarbowej, Urząd Celný, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Urząd Regulacji Energetyki.

W okresie sprawozdawczym Komenda Powiatowa Policji w Kluczborku powiadomiła tutejszy Inspektorat o wszczęciu dochodzenie w sprawie wprowadzania do obrotu niewłaściwej jakości paliwa tj. o przestępstwo określone w art. 31 ust.1 ustawy systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej realizując ustawowe zadania dotyczące ochrony praw konsumentów rozpatrywał roszczenia cywilno – prawne konsumentów wobec przedsiębiorców.

W omawianym okresie do Wojewódzkiego Inspektoratu wpłynęło **178** wniosków o mediację. Głównie dotyczyły one spraw związanych z nieprzestrzeganiem przez

przedsiębiorców przepisów Kodeksu Cywilnego w zakresie gwarancji oraz niezgodności towaru z umową zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 141, poz. 1176 z późn. zm.).

Roszczenia o charakterze cywilno - prawnym były również przedmiotem **6** wniosków o rozpatrzenie sporu przed Stałym Polubownym Sądem Konsumenckim działającym przy Wojewódzkim Inspektorze Inspekcji Handlowej w Opolu, z czego:

- w 2 przypadkach sprawom nie nadano dalszego biegu, z uwagi na brak kompetencji do rozpatrzenia sporu (w jednym przypadku wartość sporu przekraczała 10 tys zł, w drugim spór wynikł pomiędzy dwoma przedsiębiorcami).
- 2 wnioski zostały zwrócone z uwagi na nie wyrażenie zgody przez przedsiębiorcę na rozpatrzenie sporu przed SPSK,
- 1 wniosek został zwrócony ze względu na upływ 7 dniowego terminu do wyrażenia zgody na przeprowadzenie rozprawy sądowej przez pozwanego (przedsiębiorcę),
- zawarto 1 ugodę przesądową.

W omawianym okresie został wydany wyrok oddalający powództwo w całości w sprawie dotyczącej nienależycie obliczonego rachunku za zużycie energii.

W wyniku przeprowadzanego w ramach kompetencji urzędu poradnictwa konsumenckiego w zakresie przepisów regulujących obrót towarowy oraz zagadnień związanych z procedurą reklamacyjną, w omawianym okresie sprawozdawczym udzielono **1335** porad, z czego **1111** porad pisemnie i telefonicznie udzielono konsumentom, natomiast **224** - przedsiębiorcom.